

[Carsten Andersen]

med dem, hvad det er for nogle krav, som ministeren mener samfundet bør stille?

Effektivitet kontra demokrati er nogle begreber, der er ret aktuelle nu, hvor netop dette lands befolkning står over for at skulle vælge enten det effektive EF-samarbejde eller fastholden af demokratiet. Undervisningsministeren giver her dagligdagen et lille eksempel på, hvordan vi skal opfatte effektivitetsbegrebet; det er ret uhyggelige perspektiver.

Det er vist klart, at der er en demokratiopfattelse til forskel mellem undervisningsministeren og os. Vi vil i udvalget bede om at få nøjagtigt konkretiseret, hvor den nuværende ledelsesform har forhindret en samfundsgavnlig forskning, hvor den nuværende ledelsesform har forhindret fornyelse i uddannelsen til gavn for samfundet. Vi ved godt, at den nuværende ledelsesform har forhindret undervisningsministeren i at få sin vilje, og det er jo ikke altid til skade for samfundet, men at undervisningsministeren ikke kan få sin vilje i alt, er vel ikke grundlag for at ødelægge et godt fungerende arbejdspladsdemokrati.

Estrup (RV):

Jeg synes, der er en myte, som det vil være godt at få aflivet med det samme: der er ikke væsentlig utilfredshed med styrelsesloven på universiteter og højere læreanstalter. Når undervisningsministeren venligt, men bestemt gang på gang får et nej, når han sender forslag til at ændre styrelsesloven ud til høring, skyldes det ikke, at det kun er de sammenspiste repræsentanter i råd og nævn, som svarer, eller at væsentlige mindretal ikke kommer til orde. Årsagen er simpelt hen, at institutionerne i det store og hele trives godt med styrelsesloven som rammen om det daglige arbejde. Ministeren kan trygt foretage en urafstemning i lærergruppen alene – svaret vil blive det samme: man ønsker at beholde styrelsesloven nogenlunde i den nuværende udformning.

Det betyder på den anden side ikke, at styrelsesloven er fejlfri. På decentralt niveau, dvs. på institut- og studienævnplan, foregår det daglige arbejde i nogle sammenhænge for tungt; det er for tidkrævende, og der er uklare kompetencerelationer, især mellem institutter og studienævn. Det er her, man kunne

gøre noget for forskningen, først og fremmest ved at give den enkelte videnskabelige medarbejder mere forskningstid og generelt bedre arbejdsvilkår.

Det andet område, hvor styrelsesloven ikke slår til, er i forholdet til ministerium og direktorat. Kollegiale organer er ikke velegnede til at foretage afskedigelser, men at det trods alt kan lade sig gøre fagligt forsvarligt, har vi – jeg havde nær sagt desværre – faktisk set. Hovedproblemet er derimod, at man fra ministeriel side i stigende grad har ønsket at styre aktiviteterne, at man har forsømt at gøre spillereglerne i denne styring åbne og forståelige og især at lægge dem fast for længere tid ad gangen.

Men man har også forsømt at tilpasse styrelsesloven til den faktiske indsnævring i selvstyret. På det punkt melder også Wandeludvalget og dermed det foreliggende lovforslag helt pas. Jeg synes, ministeren bør gøre sig klart, at det i virkeligheden ikke giver mening at drøfte væsentlige ændringer i styrelsesloven, før man i ministeriet har gjort op med sig selv, i hvilket omfang og på hvilken måde man vil give institutionerne selvstyre med hensyn til anvendelse og prioritering af deres økonomiske rammer.

Den mest iøjnefaldende ændring i lovforslaget er ønsket om at placere udefra kommende repræsentanter på halvdelen af TAP-pladserne i konsistorium og råd. Vi er bestemt ikke imod at øge universiteternes kontakt til omverdenen, men som ministeren selv skriver i fremsættelsestalen, sker denne udveksling allerede i vidt omfang gennem bestemmelser om rekvireret undervisning og forskning, gennem censorkorps og gennem mere eller mindre formelle kontakter til aftagersiden.

At placere aftagerrepræsentanter i de styrede organer er derimod en oplagt fejltagelse. De pågældende har ingen daglig kontakt med livet på institutionerne, og de har derfor heller ikke forudsætninger for at deltage i de beslutninger, som de styrende organer skal træffe. De bliver udprægede fremmedelementer. Deres indflydelse bliver næppe stor; de bliver langt snarere gidsler end kommissærer. Det radikale venstre er imod det forslag.

Tiden tillader mig ikke her ved første behandling at gå i detaljer med de øvrige forslag. Jeg skal derfor slutte med at fremhæve to synspunkter, som bør være ledende i det